

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-74>

УДК 657.4:339.138

ОБЛІК ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ В ЕЛЕКТРОННІЙ КОМЕРЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ

ACCOUNTING FOR INVENTORY IN E-COMMERCE AND ITS IMPACT ON FINANCIAL PERFORMANCE

Шаповалова Алла Павлівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9749-9439>

Кузьменко Олена Петрівна

старший викладач кафедри обліку та оподаткування,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2417-924X>

Прокопова Олена Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0823-0188>

Shapovalova Alla, Kuzmenko Olena, Prokopova Olena
State University of Trade and Economics

Досліджено сучасні підходи до обліку товарних запасів у підприємствах електронної комерції та оцінено їх вплив на ключові фінансові показники. Установлено, що автоматизація процесів управління запасами сприяє оптимізації оборотного капіталу, підвищенню ліквідності та зниженню фінансових ризиків. Доведено, що інтеграція аналітичних моделей і штучного інтелекту підвищує точність прогнозування попиту, зменшує ризики дефіциту або надмірного накопичення продукції та покращує фінансове планування підприємств. Установлено, що автоматизовані системи управління запасами забезпечують зниження витрат на логістику, покращення обігу товарів та підвищення точності облікових операцій. Виявлено, що інтеграція облікових систем із фінансовими платформами дозволяє уникнути розбіжностей між бухгалтерською звітністю і фактичними залишками товарів, що мінімізує ризики неточностей та фінансових втрат. Практична цінність дослідження полягає у визначенні підходів до вдосконалення обліку товарних запасів, що дозволяє підприємствам покращити точність управлінських рішень, знизити витрати на зберігання продукції та оптимізувати фінансові потоки.

Ключові слова: цифровізація транспорту, інтелектуальні технології, адаптивні системи, екологічні рішення, дорожня безпека, енергоефективність, автоматизація управління.

Modern approaches to accounting for inventories in e-commerce enterprises are researched and their impact on key financial indicators is evaluated. It has been determined that automation of inventory management processes contributes to optimisation of working capital, increase of liquidity and reduction of financial risks. It has been found that inaccuracies in inventory accounting can lead to financial losses, increased operating costs and an imbalance between supply and demand. It is proved that the integration of analytical models and artificial intelligence increases the accuracy of demand forecasting, reduces the risks of shortages or excessive accumulation of products, and improves financial planning of enterprises. The aim of the article is to study the effectiveness of modern approaches to inventory accounting in e-commerce and assess their impact on the financial performance of enterprises. To achieve this goal, the methods of system analysis, comparative research and financial risk assessment are applied. It has been determined that automated inventory management systems reduce logistics costs, improve the turnover of goods and increase the accuracy of accounting operations. It is found that the integration of accounting systems with financial platforms avoids discrepancies between accounting reports and actual balances of goods, which minimises the risks of inaccuracies and financial losses. It is proved that the use of analytical algorithms for demand forecasting contributes to more efficient allocation of resources and increase in the profitability of enterprises. The practical value of the study lies in identifying approaches to improving inventory accounting, which allows enterprises to improve the accuracy of management decisions, reduce the cost of storing products and optimise financial flows. Prospects for

further research include developing integrated inventory management models using artificial intelligence, improving mechanisms for controlling the accuracy of accounting data, and assessing the long-term impact of automation on the financial stability of enterprises.

Keywords: smart mobility, predictive analytics, infrastructure modernization, sustainable transport, traffic optimization, autonomous solutions, renewable energy integration.

Постановка проблеми. Розвиток електронної комерції спричинив зміну підходів до обліку товарних запасів, що потребує нових методологічних рішень для забезпечення точності фінансового обліку, контролю за витратами та прогнозування попиту. Традиційні системи обліку не враховують динаміку онлайн-торгівлі, яка характеризується високою швидкістю обороту товарів, великою кількістю транзакцій та залежністю від цифрових інструментів автоматизації. Неправильний облік запасів може призвести до порушення балансу між попитом та пропозицією, зростання фінансових ризиків і втрат, що ускладнює управління грошовими потоками, рентабельністю і ліквідністю підприємства. Використання цифрових технологій, штучного інтелекту та аналітики великих даних у процесі обліку запасів створює нові можливості для оптимізації управління товарообігом, зниження витрат і покращення прогнозованості фінансових показників. Важливими науковими та практичними завданнями є розроблення ефективних моделей обліку запасів в умовах електронної комерції, інтеграція автоматизованих систем у фінансову звітність та оцінювання впливу таких рішень на економічну стійкість підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз наукових досліджень, присвячених обліку товарних запасів в електронній комерції та їх впливу на фінансові показники, охоплює кілька основних напрямів, кожен з яких висвітлює ключові аспекти управління запасами та їх економічні наслідки.

Перший блок наукових праць зосереджено на облікових аспектах. Зокрема, О. Онищенко, Є. Олійник та А. Беззуб [1] дослідили облік дроппінгу, підкреслюючи виклики у відображенні таких операцій у фінансовій звітності. І. Ковова [2] розглянула вплив діджиталізації на облік товарів, зокрема автоматизацію процесів у торговельних підприємствах. І. Завсєгдашня, О. Пилипенко, І. Филипова [3] запропонували інформаційну систему управління запасами для малого бізнесу у сфері електронної комерції, що сприяє контролю запасів та фінансовій стабільності.

Другий блок досліджень охоплює методологічні підходи до фінансового обліку та

аудиту запасів. С. Дробязко [4] проаналізував фінансовий облік товарних запасів, акцентуючи увагу на прозорості звітності. О. Кудирко, А. Даценко [5] розробили методику аудиту та внутрішнього контролю запасів у торгівлі, визначивши критерії оцінювання ефективності та ризиків.

Третій блок присвячений управлінню запасами та їх впливу на фінансову ефективність. П. Пургеязи (P. Pourhejazy) [6] розглянув рішення щодо ліквідації надлишкових запасів у логістиці електронної комерції, що допомагає зменшити витрати. В. Ши (W. Shi) [7] дослідив вплив комп'ютеризації бухгалтерського обліку на електронну комерцію, підтвердивши, що автоматизація сприяє точності фінансової звітності. Н. Тюрегюн (N. Türeğün) [8] вивчав особливості обліку в електронній комерції, підкресливши труднощі з відображенням товарних залишків.

Четвертий блок містить аналіз впливу інформаційних систем на управління запасами. С. Сафітрі (S. Safitri), Н. Рахма (N. Rahmah) [9] дослідили вплив облікових інформаційних систем на поведінку споживачів, наголошуючи на точності обліку для прогнозування попиту. С. Вей (S. Wei), В. Ке (W. Ke), Х. Лю (H. Liu), К. Вей (K. Wei) [10] вивчили інтеграцію інформаційних систем у ланцюги постачання, показавши кореляцію між управлінням запасами та прибутковістю. М. Мюллер (M. Muller) [11] описав основи ефективного управління запасами, а К. Уорен (C. Warren), Дж. Джонс (J. Jones) і В. Тейлер (W. Tayler) [12] представили комплексний підхід до фінансового та управлінського обліку запасів.

Загалом, дослідження підтверджують, що ефективний облік та автоматизація управління запасами є критичними для фінансової стабільності електронної комерції. Незважаючи на значний прогрес у вивченні обліку товарних запасів, відсутні уніфіковані критерії оцінювання ефективності традиційних і цифрових підходів, що ускладнює їх адаптацію до динаміки електронної комерції. Недостатньо досліджено вплив автоматизації на фінансові показники підприємств різного масштабу, а також взаємозв'язок точності обліку з фінансовими ризиками. Бракує методології

оцінювання наслідків неточностей у звітності та практичних рішень щодо інтеграції новітніх технологій для покращення контролю запасів.

Дослідження спрямоване на усунення цих прогалин через аналіз впливу цифрових підходів на фінансову ефективність, визначення ролі точності обліку та розроблення рекомендацій для вдосконалення управління запасами з використанням сучасних технологій, що сприятиме підвищенню стабільності та прибутковості підприємств.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження сучасних підходів до обліку товарних запасів в електронній комерції та оцінювання їх впливу на фінансові показники підприємств.

Завдання статті:

1) порівняти традиційні та цифрові методи обліку товарних запасів та їх вплив на фінансові показники підприємств електронної комерції;

2) оцінити взаємозв'язок точності обліку запасів із прибутковістю та фінансовими ризиками;

3) розробити рекомендації для вдосконалення обліку запасів з метою підвищення ефективності та фінансової стабільності підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Облік товарних запасів є ключовим елементом фінансового управління підприємствами електронної комерції, оскільки ефективне управління запасами безпосередньо

впливає на прибутковість, ліквідність і фінансову стабільність. У традиційній торгівлі облік товарних запасів здійснюється переважно за періодичним або постійним методом із використанням бухгалтерських документів та фізичних інвентаризацій. Проте в умовах електронної комерції, де процеси купівлі-продажу відбуваються в режимі реального часу, такі підходи виявляються недостатньо ефективними. Виникає необхідність у цифрових технологіях, які забезпечують автоматизований контроль залишків, швидке оновлення даних про рух товарів і точне прогнозування попиту. Сучасні підприємства використовують інтегровані інформаційні системи, які дозволяють мінімізувати помилки, уникати надлишкових або дефіцитних запасів і покращувати облік фінансових операцій (табл. 1).

Перехід від традиційного до цифрового обліку товарних запасів змінив управлінські підходи в електронній комерції, підвищивши точність і швидкість операцій. Основною особливістю сучасних систем є автоматизований контроль за рівнем запасів, що дозволяє своєчасно реагувати на зміну попиту та мінімізувати витрати на зберігання. Використання ERP-систем забезпечує миттєве оновлення даних про рух товарів на складах, що дозволяє уникнути перевищення або нестачі товарів. Інтеграція штучного інтелекту та аналітики великих даних дозволяє прогнозувати споживчий попит із високою точністю, що знижує ризики надмірного накопичення запасів і втрат через нереалізовані товари.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика традиційного та цифрового обліку товарних запасів в електронній комерції

Критерій	Традиційний облік товарних запасів	Цифровий облік товарних запасів
Методи обліку	Періодичний, постійний	Автоматизований, інтегрований
Прогнозування попиту	Базується на історичних даних та досвіді менеджерів	Використання штучного інтелекту, машинного навчання та аналітики великих даних
Контроль залишків	Фізична перевірка, залежність від людського фактора	Автоматизований моніторинг, RFID, IoT-сенсори
Швидкість обліку	Повільний через паперовий документообіг	Висока швидкість завдяки цифровим платформам
Рівень помилок	Високий, ризик людських похибок	Мінімальний, автоматизована перевірка даних
Інтеграція з іншими системами	Обмежена, потребує ручного перенесення даних	Повна інтеграція з CRM, фінансовими та аналітичними системами

Джерело: сформовано авторами на основі [1; 2, с. 124–126; 5, с. 86–87]

Сучасні технології також зменшують ризик шахрайства та помилок, адже цифрові системи автоматично зіставляють дані про замовлення, оплату та постачання. Крім того, розвиток IoT-рішень, як-от RFID-мітки та сенсорні пристрої, дозволяє підприємствам у режимі реального часу отримувати інформацію про стан і місцезнаходження товарів, що значно спрощує інвентаризацію. В умовах цифрової трансформації електронна комерція більше не може покладатися на застарілі методи обліку, оскільки вони уповільнюють бізнес-процеси та підвищують фінансові ризики. Автоматизовані системи стають необхідністю для ефективного управління запасами, забезпечуючи точність фінансової звітності та підвищення конкурентоспроможності підприємств.

Автоматизація обліку товарних запасів відіграє ключову роль у фінансовій діяльності підприємств електронної комерції, оскільки забезпечує точність контролю за матеріальними ресурсами, ефективне прогнозування попиту та оптимізацію управління фінансовими потоками. Висока динаміка змін у сфері онлайн-торгівлі вимагає швидкої адаптації до змін у споживчому попиті, що потребує відповідних рішень для оперативного оновлення даних про товарні залишки. Використання автоматизованих систем сприяє покращенню управління оборотним капіталом, мінімізації

фінансових ризиків, зменшенню витрат на логістику та підвищенню прибутковості підприємств. Аналіз впливу таких систем дозволяє оцінити ключові економічні ефекти їх застосування та визначити основні переваги для фінансової діяльності компаній (табл. 2).

Автоматизація обліку товарних запасів значно покращує фінансову ефективність підприємств електронної комерції, сприяючи оптимізації оборотного капіталу, підвищенню ліквідності та зниженню фінансових ризиків, і зменшує обсяг заморожених активів, прискорюючи товарообіг і вивільняючи фінансові ресурси. Оперативний доступ до даних дозволяє точно прогнозувати попит, що мінімізує ризики дефіциту або надмірного накопичення продукції. Наприклад, Amazon використовує алгоритми прогнозування попиту, що допомагають оптимізувати закупівлі та підтримувати баланс між попитом і пропозицією [13]. Це скорочує витрати на зберігання й запобігає дефіциту товарів.

Автоматизація закупівель, складування та логістики знижує операційні витрати й підвищує ефективність використання складських ресурсів. Інтеграція систем обліку з фінансовими платформами підвищує точність бухгалтерської звітності, мінімізуючи помилки. Автоматизований моніторинг залишків дозволяє виявляти аномалії в товарообігу, запобігаючи втратам. Зокрема, маркетплейс Rozetka

Таблиця 2

Вплив автоматизованого обліку товарних запасів на фінансову ефективність підприємств електронної комерції

Фінансовий аспект	Вплив автоматизації	Очікуваний результат
Оборотний капітал	Зменшення заморожених активів, оптимізація рівня товарних запасів	Підвищення швидкості обігу товарів, вивільнення фінансових ресурсів для розвитку
Ліквідність	Швидке оновлення даних про запаси дозволяє точніше планувати фінансові потоки	Покращення прогнозування фінансових потоків, зниження потреби в кредитних ресурсах
Фінансові ризики	Автоматизований моніторинг змін у попиті та залишках товарів	Мінімізація втрат через дефіцит або надлишкові закупівлі, скорочення ризиків списання
Витрати на управління запасами	Оптимізація витрат на закупівлі, складування та логістику	Зниження операційних витрат, підвищення ефективності використання складських площ
Точність фінансової звітності	Автоматизоване формування бухгалтерських та фінансових звітів	Скорочення помилок, мінімізація витрат на коригування даних
Прибутковість	Підвищення точності прогнозування попиту, адаптивне управління асортиментом	Зниження втрат через нереалізовані товари, збільшення рівня продажів

Джерело: сформовано авторами на основі [7; 8, с. 430; 10, с. 484]

застосовує синхронізацію залишків із прогнозом продажів, що допомагає уникати як дефіциту, так і надмірної кількості товарів [14].

Гнучке управління асортиментом і використання аналітичних моделей дозволяє адаптувати стратегію продажів відповідно до змін ринку, підвищуючи рівень реалізації. Walmart використовує IoT-системи та штучний інтелект для аналізу руху товарів, що допомагає підтримувати оптимальні запаси та уникати надлишкових закупівель [15], а також знижує витрати на складські операції та покращує фінансову стійкість підприємства.

Автоматизація обліку товарних запасів у роздрібній торгівлі України розвивається завдяки впровадженню електронних цінників (ESL) [16], систем керування PPO (Cash&Cloud) [17] та автоматизованих касових рішень (dPOS) [18]. Вітчизняні програмні комплекси BAS [19], IsPro [20], MASTER [21] та Parus [22] забезпечують комплексний облік, аналітичну звітність і контроль товарних запасів. Це сприяє оптимізації витрат, покращенню фінансової ефективності та мінімізації ризиків [2, с. 125–126].

Облік товарних запасів у підприємствах електронної комерції є основою фінансового управління, оскільки він безпосередньо впливає на прибутковість, ліквідність та опе-

раційну ефективність. У сучасних ринкових умовах компанії використовують різні підходи до оцінювання ефективності обліку запасів, що дозволяють виміряти точність облікових даних, швидкість оновлення інформації, відповідність прогнозованого попиту реальним продажам, а також вплив управлінських рішень на фінансові показники. Висока конкуренція та динамічні зміни споживчого попиту змушують підприємства не лише реєструвати товарні залишки, а й прогнозувати їх рух, оптимізувати обсяги замовлень і мінімізувати ризики фінансових втрат через помилки в обліку. Для цього використовуються аналітичні моделі, які інтегруються з автоматизованими системами управління запасами та фінансовими платформами, дозволяючи бізнесу приймати обґрунтовані рішення на основі даних (табл. 3).

Оцінювання ефективності обліку товарних запасів у підприємствах електронної комерції передбачає використання кількох взаємопов'язаних підходів, які забезпечують комплексний аналіз фінансових та логістичних процесів. Найпоширенішим методом є розрахунок коефіцієнта оборотності запасів, що дозволяє оцінити, наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси. Висока оборотність указує на оптимальний

Таблиця 3

**Моделі оцінювання ефективності обліку товарних запасів
у підприємствах електронної комерції**

Метод оцінювання	Принцип роботи	Практичне застосування
Коефіцієнт оборотності запасів	Аналізує співвідношення між середнім рівнем запасів та обсягом продажів за період	Використовується для визначення ефективності товарообігу, коригування обсягу замовлень та оптимізації поповнення складів
Прогностична точність обліку	Визначає відсоток відповідності прогнозованого попиту фактичним продажам	Дає змогу мінімізувати залишки непроданих товарів, зменшуючи витрати на утримання запасів
Коефіцієнт списання запасів	Вимірює обсяг товарів, які втратили товарну цінність через псування, прострочення або відсутність попиту	Використовується для виявлення неефективного планування закупівель, аналізу ризиків та зменшення фінансових втрат
Час оновлення облікових даних	Оцінює швидкість оновлення інформації про товарні залишки в системі	Визначає рівень цифровізації підприємства, дозволяє оцінити ефективність логістики та коригування обсягів закупівель
Рівень інтеграції з ERP-системами	Аналізує ступінь синхронізації облікових систем із фінансовими та логістичними платформами	Використовується для оцінювання точності фінансової звітності, автоматизації аналітики запасів і зниження ризиків помилок у бухгалтерському обліку

Джерело: сформовано авторами на основі [8, с. 432–433]

рівень товарних залишків і швидке їх оновлення, тоді як низький показник сигналізує про надлишкові запаси, що призводять до заморожування оборотного капіталу. Практичне застосування цього методу особливо важливе для маркетплейсів, які працюють із великим асортиментом продукції та потребують оперативного перерозподілу товарних залишків.

Оцінювання точності прогнозування попиту дозволяє підприємствам аналізувати ефективність алгоритмів, що використовуються для планування закупівель. Високий рівень відхилень між прогнозними показниками та фактичними продажами свідчить про необхідність удосконалення аналітичних моделей, що використовуються в автоматизованих системах обліку. Впровадження таких систем дозволяє скоротити витрати на закупівлі та зменшити втрати через непродані товари.

Аналіз коефіцієнта списання запасів є важливим для контролю витрат та мінімізації ризиків утрати товарної вартості. Для підприємств електронної комерції цей показник є критично важливим, оскільки товари можуть утрачати актуальність через зміну споживчих трендів, пошкодження під час зберігання або логістичних операцій. Використання цього методу дозволяє оцінити ефективність стратегії управління запасами та вдосконалити процеси повернення нереалізованої продукції постачальникам.

Час оновлення облікових даних є важливим показником ефективності облікової системи, оскільки він визначає, наскільки оперативно підприємство реагує на зміни в товарних залишках. У компаніях із низьким рівнем цифровізації цей процес може займати кілька днів, що призводить до некоректних управлінських рішень. Водночас підприємства, які інтегрують свої облікові системи з ERP-платформами, можуть здійснювати оновлення інформації про залишки в реальному часі, що забезпечує більшу точність планування фінансових потоків [10, с. 480].

Оцінювання рівня страхових запасів дозволяє визначити, наскільки ефективно підприємство балансує між мінімізацією витрат на зберігання товарів та запобіганням ризику дефіциту продукції. Оптимальний рівень резервних запасів забезпечує гнучкість у реагуванні на зміни попиту без значних фінансових втрат.

Впровадження моделей оцінювання ефективності обліку товарних запасів дозволяє

підприємствам електронної комерції не лише контролювати свої фінансові показники, а й підвищувати операційну ефективність. Визначення оптимального рівня товарних залишків, покращення точності прогнозування попиту та мінімізація ризиків списання продукції є ключовими факторами фінансової стійкості бізнесу. Комплексне застосування цих підходів у поєднанні з автоматизацією дозволяє підприємствам підтримувати високу швидкість товарообігу, ефективно керувати витратами та забезпечувати конкурентоспроможність у сфері електронної комерції.

Неточності в обліку товарних запасів створюють суттєві фінансові ризики для підприємств електронної комерції, оскільки безпосередньо впливають на ефективність використання капіталу, ліквідність і прибутковість [4, с. 46]. Дефіцит товарів через помилки в обліку призводить до втрати клієнтів, необхідності екстрених закупівель за завищеними цінами та зриву логістичних процесів [9, с. 281]. Натомість надлишкові запаси збільшують витрати на зберігання, логістику та списання продукції, що негативно позначається на оборотному капіталі та фінансових потоках. Відсутність точного контролю ускладнює фінансове планування, спричиняючи невідповідність між бухгалтерськими записами та фактичними показниками, що може викликати додаткові витрати на аудит і коригування звітності. Неточний облік також підвищує ризики шахрайства, помилок у розрахунках із постачальниками та збитків через некоректне відображення товарних залишків. Недостатня синхронізація між обліковими та фінансовими системами ускладнює аналіз попиту, що призводить до неправильного формування асортименту та неефективного використання ресурсів [12, с. 44]. Впровадження автоматизованих систем обліку, інтеграція даних із фінансовими та аналітичними платформами й використання прогнозних моделей дозволяють мінімізувати ці ризики, підвищуючи точність управлінських рішень, фінансову стабільність підприємства та його конкурентоспроможність на ринку.

Вдосконалення обліку товарних запасів у підприємствах електронної комерції має бути спрямоване на усунення неточностей, підвищення ефективності використання фінансових ресурсів та забезпечення гнучкого управління запасами відповідно до змін ринкового попиту. Одним із ключових напрямів є оптимізація алгоритмів прогнозування, які

використовуються для планування обсягів закупівель і формування запасів. Для підвищення точності прогнозів необхідно враховувати не лише історичні дані продажів, а й комплексний аналіз сезонних коливань, змін у поведінці споживачів та макроекономічних факторів, що можуть впливати на попит. Удосконалення моделей прогнозування потребує регулярного тестування їх точності та коригування вихідних параметрів для зменшення розриву між очікуваними та фактичними результатами.

Раціоналізація підходів до управління страховими запасами дозволить знизити витрати на зберігання та уникнути ризиків дефіциту. Підприємствам слід розробити гнучку систему контролю запасів, що передбачає адаптивний механізм визначення мінімально необхідного рівня товарних залишків із можливістю швидкого коригування залежно від змін попиту та умов постачання. Доцільним є застосування багаторівневої системи перерозподілу товарів між регіональними складами, що дозволяє мінімізувати ризик локального дефіциту продукції без необхідності суттєвого збільшення загального обсягу запасів.

Удосконалення процесів інвентаризації сприятиме підвищенню точності обліку та зменшенню фінансових втрат через розбіжності між фактичними та обліковими залишками. Підприємствам варто запровадити комбіновану систему інвентаризацій, що передбачає поєднання регулярних планових перевірок із вибірковими аудитами на основі аналізу ризиків. Для виявлення критичних точок, де найчастіше виникають розбіжності, доцільно використовувати методи аналітичного оцінювання помилок і прогнозування потенційних відхилень.

Оптимізація механізмів списання запасів дозволить підприємствам мінімізувати втрати, пов'язані з надлишковими або непридатними до реалізації товарами. Для цього необхідно розробити чіткі критерії оцінювання товарів, що підлягають списанню, та системи перерозподілу залишкових запасів. Зокрема, варто передбачити можливість реалізації частини товарів за зниженими цінами через спеціалізовані платформи або їх передачі до партнер-

ських програм із подальшим використанням у промоційних кампаніях.

Підвищення якості облікових даних потребує запровадження системи контролю достовірності інформації про товарні залишки, що передбачає моніторинг помилок та аналіз їх причин. Виявлені неточності мають аналізуватися не лише як одиничні випадки, а в контексті системних проблем, що дозволить визначити слабкі місця в облікових процесах та запропонувати дієві коригувальні заходи. Вдосконалення процесів обліку товарних запасів у підприємствах електронної комерції має бути спрямоване на підвищення точності прогнозування, оптимізацію управління залишками, зменшення витрат на утримання продукції та мінімізацію списань. Використання аналітичних підходів до оцінювання ефективності облікових операцій дозволить своєчасно виявляти недоліки, коригувати стратегію управління запасами та підтримувати стабільний фінансовий стан підприємства.

Висновки. Дослідження встановило, що ефективний облік товарних запасів у підприємствах електронної комерції є критичним фактором фінансової стабільності, ліквідності та прибутковості. Основні проблеми пов'язані з неточностями в прогнозуванні попиту, затримками в оновленні даних, високими витратами на зберігання запасів і розбіжностями між обліковими та фактичними показниками. Відсутність інтеграції облікових систем із фінансовими платформами ускладнює управлінські рішення, а низька ефективність інвентаризації спричиняє додаткові фінансові втрати.

Для усунення цих проблем рекомендовано такі заходи, як вдосконалення алгоритмів прогнозування, оптимізація рівня страхових запасів, підвищення точності облікових даних через автоматизований контроль і впровадження механізмів раціонального списання товарів. Подальші дослідження можуть бути присвячені розробленню інтегрованих моделей управління запасами з урахуванням змін попиту, застосуванню штучного інтелекту для підвищення точності прогнозування та аналізу впливу новітніх технологій на фінансову ефективність облікових процесів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Онищенко О., Олійник Є., Беззуб А. Сутність та особливості обліку операцій дропшипінгу як форми електронної торгівлі. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 27. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-27> (дата звернення: 10.02.2025).

2. Ковова І. С. Облік товарів в умовах діджиталізації. *Економіка і управління*. 2021. Вип. 50. С. 122–129.
3. Завсєгдашня І. В., Пилипенко О. В., Филипова І. О. Інформаційна система управління товарними запасами для умов малого бізнесу у сфері e-commerce. *Гірничий вісник*. 2020. Вип. 108. С. 44–50.
4. Дробязко С. І. Методичні аспекти фінансового обліку товарних запасів підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. Вип. 1. С. 5–10. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.1.5> (дата звернення: 10.02.2025).
5. Кудирко О., Даценко А. Методика проведення аудиту й внутрішньогосподарського контролю товарних запасів на торговельних підприємствах. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2022. Вип. 12. С. 84–90.
6. Pourhejazy P. Destruction decisions for managing excess inventory in e-commerce logistics. *Sustainability*. 2020. Vol. 12, № 20. P. 8365. DOI: <https://doi.org/10.3390/su12208365> (date of access: 10.02.2025).
7. Shi W. Research on the influence of accounting computerization and networking on E-commerce. *Journal of Wireless Communications and Networking*. 2021. Vol. 148. DOI: <https://doi.org/10.1186/s13638-021-02024-z> (date of access: 10.02.2025).
8. Türegün N. Accounting for e-commerce sector. *International Journal of Critical Accounting*. 2020. Vol. 11, № 5. P. 429–438.
9. Safitri S. A., Rahmah N. A. The Effect of Accounting Information Systems and Online Shopping on Impulsive Buying on Shopee E-Commerce Users. *Social Science Studies*. 2023. Vol. 3, № 4. P. 279–297.
10. Wei S., Ke W., Liu H., Wei K. K. Supply chain information integration and firm performance: are explorative and exploitative IT capabilities complementary or substitutive? *Decision Sciences*. 2020. Vol. 51, № 3. P. 464–499.
11. Muller M. *Essentials of inventory management*. HarperCollins Leadership. 2019. URL: https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=R_JWDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=inventory+accounting&ots=7APIGh1A8y&sig=RH9B9i_ZJiKM_XENFGiAeBJ18pk&redir_esc=y#v=onepage&q=inventory%20accounting&f=false (date of access: 10.02.2025).
12. Warren C. S., Jones J. P., Tayler W. B. *Financial and managerial accounting*. Cengage Learning, Inc. 2020. URL: <https://thuvinso.hoasen.edu.vn/handle/123456789/13155> (date of access: 10.02.2025).
13. Як оптимізувати управління запасами на Amazon, Etsy та Shopify. Nxdigitalagency: вебсайт. 2025. URL: <https://nxdigitalagency.com/blog-ua/yak-optimizuvati-upravlinnya-zapasami-na-amazon-etsy-ta-shopify/> (дата звернення: 10.02.2025).
14. Автоматизуйте торгівлю на Rozetka з Elbuz – помножте продаж! Elbuz. 2025. URL: <https://elbuz.com/ua/elbuz-vash-klyuch-k-uspeshnoj-torgovle-na-rozetka> (дата звернення: 10.02.2025).
15. Як Walmart використовує штучний інтелект у бізнесі. Speka. 2025. URL: <https://speka.media/yak-walmart-vikoristovuje-stucnij-intelekt-u-biznesi-pk406x> (дата звернення: 10.02.2025).
16. Електронні цінники (ESL). SystemGroup: вебсайт. 2025. URL: <https://systemgroup.com.ua/solutions/electronic-shelf-labels/> (дата звернення: 10.02.2025).
17. Cash&Cloud. SystemGroup: website. 2025. URL: <https://systemgroup.com.ua/products/cash-cloud/> (date of access: 10.02.2025).
18. dPOS. SystemGroup: website. 2025. URL: <https://systemgroup.com.ua/products/dpos> (date of access: 10.02.2025).
19. BAS Software: website. 2025. URL: <https://bas-soft.eu/> (date of access: 10.02.2025).
20. IsPro: website. 2025. URL: <https://ispro.ua/> (date of access: 10.02.2025).
21. MASTER: Бухгалтерія: вебсайт. 2025. URL: <https://masterbuh.com/> (дата звернення: 10.02.2025).
22. Parus: website. 2025. URL: <https://parus.ua/> (date of access: 10.02.2025).

REFERENCES:

1. Onyshchenko O., Oliinyk Ye., Bezzub A. (2021) Sutnist ta osoblyvosti obliku operatsii dropshypinhu yak formy elektronnoi torhivli [The essence and features of accounting for dropshipping operations as a form of e-commerce]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 27. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-27> (accessed February 10, 2025).
2. Kovova I. S. (2021) Oblik tovariv v umovakh didzhytalizatsii [Accounting for goods in the context of digitalization]. *Ekonomika i upravlinnia*, no. 50, pp. 122–129.
3. Zavsiehdashnia I. V., Pylypenko O. V., Fylypova I. O. (2020) Informatsiina systema upravlinnia tovarnymy zapasamy dlia umov maloho biznesu u sferi e-commerce [Information system for inventory management in small business conditions in e-commerce]. *Hirnychiy visnyk*, no. 108, pp. 44–50.
4. Drobiazko S. I. (2020) Metodychni aspekty finansovoho obliku tovarnykh zapasiv pidpriemstva [Methodological aspects of financial accounting of enterprise inventory]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 1, pp. 5–10. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2020.1.5> (accessed February 10, 2025).

5. Kudyrko O., Datsenko A. (2022) Metodyka provedennia audytu y vnutrishnohospodarskoho kontroliu tovarnykh zapasiv na torhovelnnykh pidpriemstvakh [Methodology for conducting audits and internal control of inventory in trading enterprises]. *Tavriyskyi naukovyi visnyk*. Seriya: Ekonomika, no. 12, pp. 84–90.
6. Pourhejazy P. (2020) Destruction decisions for managing excess inventory in e-commerce logistics. *Sustainability*, vol. 12, no. 20, p. 8365. DOI: <https://doi.org/10.3390/su12208365> (date of access: February 10, 2025).
7. Shi W. (2021) Research on the influence of accounting computerization and networking on E-commerce. *Journal of Wireless Communications and Networking*, vol. 148. DOI: <https://doi.org/10.1186/s13638-021-02024-z> (date of access: February 10, 2025).
8. Türegün N. (2020) Accounting for e-commerce sector. *International Journal of Critical Accounting*, vol. 11, no. 5, pp. 429–438.
9. Safitri S. A., Rahmah N. A. (2023) The Effect of Accounting Information Systems and Online Shopping on Impulsive Buying on Shopee E-Commerce Users. *Social Science Studies*, vol. 3, no. 4, pp. 279–297.
10. Wei S., Ke W., Liu H., Wei K. K. (2020) Supply chain information integration and firm performance: are explorative and exploitative IT capabilities complementary or substitutive? *Decision Sciences*, vol. 51, no. 3, pp. 464–499.
11. Muller M. (2019) Essentials of inventory management. HarperCollins Leadership. Available at: https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=R_JWDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=inventory+accounting&ots=7APIGh1A8y&sig=RH9B9i_ZJiKM_XENFGiAeBJ18pk&redir_esc=y#v=onepage&q=inventory%20accounting&f=false (date of access: February 10, 2025).
12. Warren C. S., Jones J. P., Tayler W. B. (2020) Financial and managerial accounting. Cengage Learning, Inc. Available at: <https://thuvienso.hoasen.edu.vn/handle/123456789/13155> (date of access: February 10, 2025).
13. Yak optymizuvaty upravlinnia zapasamy na Amazon, Etsy ta Shopify [How to optimize inventory management on Amazon, Etsy, and Shopify]. (2025) Nxdigitalagency: website. Available at: <https://nxdigitalagency.com/blog-ua/yak-optimizuvati-upravlinnya-zapasami-na-amazon-etsy-ta-shopify/> (date of access: February 10, 2025).
14. Avtomatyzuite torhivliu na Rozetka z Elbuz – pomnozhte prodazh! [Automate trading on Rozetka with Elbuz – multiply sales!]. (2025) Elbuz: website. Available at: <https://elbuz.com/ua/elbuz-vash-klyuch-k-uspeshnoj-torgovle-na-rozetka> (date of access: February 10, 2025).
15. Yak Walmart vykorystovuie shtuchnyi intelekt u biznesi [How Walmart uses artificial intelligence in business]. (2025) Speka: website. Available at: <https://speka.media/yak-walmart-vikoristovuje-stuchnii-intelekt-u-biznesi-pk406x> (date of access: February 10, 2025).
16. Elektronni tsinnyky (ESL) [Electronic shelf labels (ESL)]. (2025) SystemGroup: website. Available at: <https://systemgroup.com.ua/solutions/electronic-shelf-labels/> (date of access: February 10, 2025).
17. Cash&Cloud. (2025) SystemGroup: website. Available at: <https://systemgroup.com.ua/products/cash-cloud/> (date of access: February 10, 2025).
18. dPOS. (2025) SystemGroup: website. Available at: <https://systemgroup.com.ua/products/dpos/> (date of access: February 10, 2025).
19. BAS Software. (2025) Available at: <https://bas-soft.eu/> (date of access: February 10, 2025).
20. IsPro. (2025) Available at: <https://ispro.ua/> (date of access: February 10, 2025).
21. MASTER: Bukhhalteriya [MASTER: Accounting]. (2025) Available at: <https://masterbuh.com/> (date of access: February 10, 2025).
22. Parus. (2025) Available at: <https://parus.ua/> (date of access: February 10, 2025)